

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDELU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
Na pol roka — — — — 1 " — "
Na štvrt roka — — — — " 60 "
Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor:
Dr. JOZEF JANDA.

Redakcia a vydavateľstvo: Budapest,
VIII. ker., Józsefkörút 35.
sem sa majú posielať predplatky, jako i do-
pisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie.
Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je
10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Joachim a Anna zbetujú malú Mariu v chráme Bohu.

Jako môžeme ľud chrániť zlého čítania.

Ustavične treba ľud napomínať a prosiť, aby nebral do ruky také knihy, také diela, ktoré by otrávil mohly jeho dušu, nakaziť jeho srdce. Keď neprestaneme ľud ustavične napomínať, aby nečítal všetko, čo sa mu do ruky dostane, lež aby len takú knihu chytal do ruky, ktorú mu duchovní otcovia odporúčajú; vtedy sa nemusíme báť, že ľud nevedomité táraniny zednárske bude čítať, ktoré človeka toho najväčšieho pokladu, k večnému životu vedúcej viery zbavujú.

Náčelníci ľudu veľmi nech pozorujú, aby falošní proroci nemali prístupu k ľudu. Zvlášte duchovní už dľa svojho stavu svätého povinní sú vedieť, čo číta stádo na nich sverené. Keď nemocných navštevujú, keď z kratochvile alebo z povinnosti veriacich navštevujú, nech sa obrú v izbe, jaké spisy, jaké čítanie je tam. A jestli najdu zlé spisy, nábožnosti a dobrým mravom odporne diela u ľudu, treba ich odňať a záhubu odovzdať. Kniha totižto nemá miesta, z ruky do ruky vandroje, a je-li zlá, osoby a rodiny jednu po druhej kazí.

Zvlášte v novšej dobe prišlo do zvyku, že zdarma rozdáva sa hanopisy a iné diela, ktoré veľmi ľahko podkopú nielen vieru, ale i všetko šľachetné smýšľanie. Tak rečeno zdarma sa rozdáva anglikánska biblia s pokazenou osnovou, liberálne a zednárske vrstvy ale neľutujú groša, keď je o tom reč, aby sa hanopismi podkopala auktorita duchovných, vážnosť sviatosti a sviatosť kresťanského náboženstva. Vodcovia ľudu veľký pozor musia dať, aby tento útok na dušné spasenie ľudu namerený bohaprázdni a nesvedomití ľudia nepreviedli a celé obce ba i rodiny mravne nenakazili.

No samo sebou sa rozumie, že toto ešte nenie všetko.

Nedostačí napomínať ľud, aby sa varoval

planého čítania, lebo však ľud sám na seba nechany ani nenie v stave dokonale rozoznať dobré odo zlého; nedostačí shabať tie plané a proti nábožnému citu namerené diela, ktoré ľudu len záhubu sú v stave pripraviť; lež povinní a v svedomí zaviazaní sme, dobré diela rozširovať; my musíme mať o to starosť, aby ľud osožnými a potrebnými spisami zaopatreným bol.

Tomuto cieľu zodpovedajúca najlepšia rada je tá, keď prosíme ctených vodcov, aby v každej obci a dedine založili katolícku ľudovú knihovňu, ktorá ale otvorenou má byť pre ľud. Sbiierka knih obsahovať má také diela, ktoré vzbudzujú ľud k nábožnému a mravnému životu, ktoré poučujú ľud v otázkach tak spoločenských, ako i hospodárskych a politických, ktoré rozveseľujú ducha mravne a poriadne, ktoré poučujú ľud o jeho rodinných, ľudských, kresťanských a občanských povinnosťach.

Takéto knihovne zodpovedajú oprávnenej zvedavosti a duchovnej potrebe ľudu. Takéto knihovne sú najlepším prostriedkom proti vlivu planých spisov. Pomocou takýchto knihovieň duchovní otcovia dajú smer účinnosti ľudu nielen v náboženskom, ale i v mravnom a spoločenskom ohľade.

Treba sa už raz do práce dať, oduševnosť a obetivosť moc sú v stave previesť. Neopúšťajme náš dobrý ľud ani v tomto ohľade, nenechajme ho bez rady a bez pomoci.

Za časov Sv. Štefana Uhorsko katolícké bolo, neskôr veľká časť opusteného ľudu opustila vieru Kristovú, horlivou usilovnosťou usilujme sa vynahradiť to, čo naši predkovia zanedbali. Starajme sa o ľud. Tlač rozkazuje dnes svetu; bedlime tedy, aby ruky nášho ľudu len dobrá v kresťanskom duchu spravovaná tlač tlačila.

Zložme v každej obci kresťansko katolícku ľudovú knihovňu.

Fraštačan.

POLITICKÉ CHÝRY.

Prázdný okres volebný. V okrese bogšanskom, smrťou Ladislava Szögyényho uprázdnenom jednohlasne je kandidovaný za vyslanca stoličný hl. notár dr. P. Avramescu.

Politické polozenie. Bánffy, Lukács a Fejérváry citovaní boli do Viedne, kde i so Szécsényim pod predsedom kráľom radili sa o tom, ako by sa dalo terajším neprajným pomerom odpomôcť. Čo prišlo do reči na tej porade, jaké otázky sa hodily na riešenie pretriasania, o tom nevieme, dosť na tom, že koniec porady bol ten, aby Bánffy proboval vyrovnáť sa s Iavičiakmi, aby všetky štátne veci do riadnej kolaje prísť mohli. L'avičiaci sa neradia viac s Bánffym, Bánffy tedy vystúpivších si vyvolil čo prostredníkov. Odbor Iavičiakmi vyslaný pozostáva z nasledovných členov: Molnár, Rakovszky, Apponyi, Horánszky, Szentiványi, Kossuth, Polónyi, Bartha, Kiss, Tóth a Hentaller. Títo Iavičiaci vyslanci uzavreli, že ochotní sú dať vláde idemnitú, rozpočet, polročné provisorium, nestaváť prekážky do cesty volby predsedu snemovne, jestli 1., vyrovnanie aj v Rakúsku ústavne sa prevedie, 2., jestli sa uvedie kurialne súdebníctvo sa uvedie vzťahom na napadnuté volby 3., jestli sa bude revidovať volebný zákon; 4., jestli ostrejším sa stane zákon inkompatibility (čili aby vyslanci nemohli prijať všelijaké úrady s masným dôchodkom spojené). Tiszovcom sa to nepáči, že Iavičiaci žiadajú, aby ministrom vnútra jeden z vystúpených vyslancov sa stal; neodvisliaci a ľudová strana ale i to žiada, aby v ministerstve aspoň jeden národný vyslanec bol; no to ani spomenúť nemúsime, že zaďakovanie Bánffyhó v prvom rade sa žiada. Podmienky pokoja Bánffy kraľovi sdelí, ktorého rozhodnutie v najbližšom čísle podáme.

Lev Lánczy, ktorého aj Trenčiansko pozná, a ktorý teraz mesto Miškolec zastupuje, 150 voličami podpísaný list dostal, v ktorom medzi iným stojí, že na vrch vychádza, že s dňa na deň zblížujú sa k ľudovej strane, ktorú si važia a milujú, ponevác jedine ľudová strana považuje za svoj cieľ všeobecné hmvtné i mravnónáboženské blaho celej krajiny zdvihnúť. — No pán Lánczy, kde je dôvera voličov, a koho-že zastupujete?

Z mameluckých okresov na objednanie aj vláde sa uchádza dôvera, k jednému výjavu takej dôvery ale pripojil mamelucký korifej ten návrh, aby sa pri budúcich volbách na to hľadelo, že by dobrí silní mužovia sa dostali do liberálneho tábora, aby sa v čas potreby vrhnúť mohli na Iavičiakov. „Alkotmány“ navrhuje, že miesto šedivých slúžnych treba silných mäsiarov zvoliť nechať, v tomto páde sa najistejšie docieľi toto.

Vo Francúzsku veľa galiby narobila záležitosť Dreyfussa. Teraz už i predseda najvyššej súdnej stolice zaďakoval, zaďakovalo okrem neho ale aj viac iných členov teje súdnej stolice. Hrozí nepokoj je vo Francúzsku, že záležitosť jednoduchého žida Dreyfussa toľké galiby a tak hrozný rozbroj zapríčiňuje vo všetkých vrstvách ľudu tamajšieho. Však len spolu

držia tí židia, od ktorých naozaj i my pravoverní kresťania príklad by sme si mohli vziať, vtedy by i naše záležitosti v lepšom poriadku byly. Lenže židia sú sriadení, my ale ešte vždy sme roztratené ovce, ktoré ani len v cirkevných veciach nemajú samosprávy.

Krajinský snem.

Snemovňa vyslancov.

4. jan. Dnes sa ani len po denný poriadok nemohlo prísť. Šaghy zazlieval, že B. Percel tak ticho čítal zápisnicu, že ho človek nemohol počuť, navrhuje, aby sa zápisnica neuhodnovernila, zakiaľ sa tak neprečíta, že ju každý počuje. Polónyi písobne zadal návrh, aby sa zápisnica takto viedla: V Budapešti atď. Zejmenné hlasovanie sa previedlo na oba návrhy, čo o pol jednej vzalo koniec. Vtipne rečnil *Hodossy*. Dokazoval, že bez rozpočtu a idemnity vláda nielen žiadať ale ani prijať nesmie daň od občanov. (Výkriky: Čo sa smeje Bánffy? Von s ním, nech sa nesmeje, pokazil krajinu. Keď Bánffy išiel k predsedovi, Ivánka zvolal: Nech nezneuctuje aj to miesto). V r. 1504. vyneseny zákon hovorí, že ten, kto proti zákonu platí daň, ztratu statočnosti a ľudskosti musí podstúpiť. Peď denným poriadkom ešte aj Kossuth česal vládu. Po jeho reči Molnár znovu predniesol interpelláciu o stoličných volbách v komarnanskej stolici nedávno prevedených.

5. jan. L'avičiaci dvanásť zmien navrhli k zápisnici, a na každú zmenu žiadali zejmenné hlasovanie. Do pol druhej prišlo sa na koniec štvrtého hlasovania. *Polónyi* slúbil, že v sobotu navrhne 64 zmien. Mamelukov to mrzelo najviac, že Iavičiaci žiadajú zejmenné hlasovanie, a oni (liberáli) musia hlasovať. Keď liberáli bez hlasovania chceli prijať návrhy Iavičiakov, vtedy Iavičiaci medzi smiechom povedali, že oni neprijmu tie návrhy. Na sobotu zostalo 8 zejmených hlasovaní.

7. jan. Previedly sa štyri zejmenné hlasovanie. Nikto nerečnil. L'avičiaci na chodbe sa prechádzali, liberáli prinútení boli v snemovni sedieť, lebo pri hlasovaní potrebné je aspoň sto hlasov. Všetky návrhy Iavičiakov byly odmrštené. V pondelok nasleduje uhadnovernenie dvoch zápisnic, a pokračovať sa bude v dohode o volbe predsedy.

9. jan. Zápisnica predošlého zasadnutia bez poznámky sa uhodnovernila. Previedly sa tri zejmenné hlasovania. Na druhý deň zostaly ešte dva zejmenné hlasovania. Madarász zdelil snemovni vyslancov, že kráľ ďakuje za novoročné blahoželanie.

10. jan. Po dvoch zejmených hlasovaniach *Makfalvay*, *Majer* a *Barabás* na otázku vzali ministra osvety, prečo rozpustila rada všeučeliska kruh študujúcej mládeže. Minister neodpovedal hneď.

11. jan. Štyri zejmenné hlasovania sa previedly na návrhy Iavičiakov, ktoré všetky odmrštené byly. O štvrtý na druhú zasadnutie koniec vzalo. Vidieť tedy, že bez všetkého pojednávania puhým hlasovaním sú v stave Iavičiaci protivit sa liberálom, dokiaľ len chcú.

Listy Adiny.

Druhý list.

Drahý môj Otče!

Dobry rabín Ben Izrael práve teraz mi povedal, že zajtra nazpäť pôjde do Egypta, spolu pýtal sa ma, či neodkážem dačo priateľom v Alexandrii. Miesto tohoto lista, ktorý ti on odovzdá, ráda bych seba naňho sverila, aby ma nazpäť zaviedol, milšie by mi bolo, keby miesto lista dcéru položil na tvoje otcovské srdce. Ponevác ale prísne žiadaš, abych tu zostala, bárs som ďaleko od teba, predsa usilujem sa pokojnou byť, lebo viem, že by moja nespokojnosť do smútku uvrhla tvoju šedivú hlavu. Všetkým vládnem, čo len blaženou môže učiť od rodnej zeme ďaleko žijúcu devu. Milý rabín Amos taký je láskavý, že si vždy myslím na tvoju pokornú a ctihodnú tvár, tetka Rebekka, šlachetná manželka jeho zastupuje dobrú matku. Ich dcéra, Maria, takú útlú lásku mi preukazuje, jako by len — čo mi nebolo dopriano — mojou vlastnou sestrou bola. Rodinný život je tu veľmi milý, vďaka činím Bohu mojich otcov, že zatial som vzdialená z domu a od brehov pozehnaného Nila, v takej tichej domovej svätine sa môžem nachádzať. Tá ulica, v ktorej bývame, veľmi vysoko leží; so strechy nášho domu — po ktorej sa večer prechádzame a zkadial nad Egyptom visiace hviezdy skúmam, utešený výhľad máme na sväté mesto. Nádherný chrám so všetkými okrasami vždy mám pred očima. Zlatý oblúk, ktorý od brány po chrám sklepenie tvorí, tak sa skveje v lúčoch vychádzajúceho slnka, jako dajaký nebeský veniec v skvelosti druhého sveta. Kedykoľvek sa dívam na tie sväté miesta, vždy myslím na to svetlo, ktoré sa v nich nachádza, a na vidomú prítomnosť Jehovy v ohnivom stĺpe. Včera večer čas ráno vyšla som na tú najvyššiu časť domu, abych zazrela prvý dym ranej obety. Keď som na vrcholec svätého vrchu hľadela, veľmi ma prekvápila tá dokonála tichosť, v ktorej sa nachádza veľké stávkó na vrcholci vrchu Moria. Ešte nevyšlo slnko. Na východe ale už červené bolo nebo; jutrná hviezda už vyhasla. Viac nežli sto ulíc Jeruzalema, medzi múrmi nachádzajúcich sa úplnému tichu sa teší. Temno a ticho bolo nad mestom a oltárom Boha. Úcta ma nemou učinila. So založenými rukama a spustenou hlavou som tu stála, ponevác vzdialená súc od ľudí a ich rečí myslela som, že nebeské zástupy a dušní ochranovia sotrvávajú v meste Davida. Zlaté svetostužky sa teraz zjavily na červenom mori rána, malé oblaky sta lode plávaly na ňom v ceste stojac lúčom nevideného slnka a tak sa žiarily, jako horiace lode. Neprestajne sa tratila temnosť a rástla jasnosť. Práve vtedy, keď som myslela, že sa zjaví slnko nad vrchom Moria, zlakla som sa slyšiac hlas trúb knazských. Jako by celé mesto bol zatriasol tento hlas, ktorý z pevnosti chrámu pochádzal. Hneď boly strechy plné modliacimi sa ľuďmi s tvárou ku chrámu obrátenou. Keď sa druhý krát ozvala trúba, ktorej hlas milý a čistý bol, jako slovo Jehovy, keď sa na brehu Horeb s Mojžišom shováral, každé koleno sa zohlo, každý jazyk mluvil modlitbu rannú. Zvuk týchto hlasov podobný bol huku na morskom brehu. A od steny chrámu tak sa odrážal hlas modlitby, jako od dajakej skaly. K takým zjavom nie súc privyknutá, lebo však v Alexandrii nič takieho neni, len som sa dívala a nemodlila som sa, bárs toto skorej by sa bolo svedčilo na tvoju dcéru. Počas modlitby zazrela som aj oblak dymu z chrámu vychádzajúceho, ktorý rozprestrel sa nad dvorom, ako dajaký

šiator. Neskôr belší dym vychádzal, a ponevác sa smiešal s predošlým, tak mi prihádzal ako strieborná stužka na čiernom. To bola para, ktorá vtedy nasleduje, keď je už obeta spálená. Táto neskôr celkom premošla ten tmavý dym, potom ale v povetrí pomaly sa tratila. Ja som na kolena padla, pevne veriac, že s týmto dymom je modlitba do neba nesená, a prv, nežli by tento dym úplne bol zmizol, modlila som sa za teba, Drahý Otče, a i za seba. Však je len podivná naša viera. Jaká tajemstvaplňá je táto každodenná modlitba, ktorá od storočí sa koná za naše i za našich otcov hriechy. Často som sa už sama seba pýtala, jako môže zotrieť hriech, bujaka, barana alebo kozy krv? Čo-že spojuje nás a tieto nerozumné ale nevinné zvierence? Jako-že môže byť jeden baran prostredníkom u Boha za ľudí? Čím viac sa zaoberám s týmto predmetom, tým viac sa čudujem. Aj s rabínom Amosom som sa už shovárala o tejto veci, on sa ale vždy len usmieva vraviac, aby som sa len s vyšívaním zaoberala. Ja ti totižto sdeliť musím, že s tetkou Mariou zlatom vysívame písmeny, ktoré prídu na novoročné šaty. Večerná obeta, ktorú som včera videla, je ešte nápadnejšia, nežli tá ranná. Jakonáhle slnko zajde, slyšat dlhotrvajúci hlas trúby, ktorý sa od západnej veže Siona rozprestiera po povetrí. Ten útlý hlas slyšat aj na tom najvzdialenejšom mieste mesta. Hneď koniec vezne všetka robota. Každý človek odloží stroj a obráti sa tvárou ku stánku Jehovy. Úplné ticho nastane, nikoho ani len dýchať nepočuť. Zas počuť hlas trúby s vrcholcov chrámu sťa hmenie, človek by si mysleť mohol, že hneď sa otvorí nebo. Veľký oblak dymu obiet vážne sa spúšťa na dol a zakryje vrch pred našimi očima. Lenže ten bledší dym na hor idie k nevidomému Jehovovi, sprevádzaný súc zrakom a modlitbou ľudu. Keď slnko vyhaslo, len oheň oltára svietil, jako horiaci bod, ktorý je krytý vysokými múrmi zovnutorného dvoru kostola; tento oheň čaromantickými činí veže a vrcholec chrámu, ktoré sa na vrchu Moria nachádzajú. Len jeden prípad pomýlil svätý ráz tejto svätej hodiny včera večer. Ponevác keď onemely hlasy tej striebornej trúby, a s tým točiacim sa dymom všetky srdca k Bohu sa zdvihly, v rímskej pevnosti, ktorá k mestu Davida leží, krik vojakov bolo slyšat v sprievode rozličných hudebných strojov, a nezadlhó práve taký dym vychádzal z tej pevnosti; jako z nášeho chrámu. Ľudia povedali, že Rimani svojmu pohanskému Jupiterovi konajú obetu. Oh kedy-že už bude toto mesto čisté od nehanebností cudzincov! Bedákaj Izrael! Dedičstvo Siona je v ruke cudzincov, a domy do cudzích rúk prešly. Dobre povedal Jeremiaš, že panovníci zeme a obyvatelia sveta nikdy neverili, že by diabol a nepriateľ vtiahol cez brány Jeruzalema. Však sa len splnily žalostné proroctvá jeho, dľa ktorých Hospodin porúcal oltár, prekliat svätinu, múry ich palácov do rúk nepriateľa dal, a tak kričali v dome Hospodina, jako v dajaký sviatok.

Otče môj, plakať som musela, ba i teraz plačem pri písaní týchto riadkov. Prečo dovoli Boh, aby jeho nepriatelia bydlili v tomto svätom meste, a aby sa dym ich oškľivých obiet stýkal s darmi posvätených knazov? Naozaj Izrael zhršil, a my včul trpeť musíme. Dobre by bolo, keby sa náš ľud obrátil k Bohu, vtedy by sa i Boh navrátil k nám so svojimi milosfami, navrátil by nám i slávu Izraela. Naši kráľovia stali sa sluhami pohanov; už nemáme zákonov; proroci odvrátili sa od nás. Boh sa nahneval na nás, už nemluví viac k svojmu vyvolenému ľudu. Aj dym každodennej obety tak sa zdá višet nad chrámom, jako oblak hnevu Jehovy. Už skoro tri sto rokov uplynulo od časov po-

sledného proroka, mladíka Malachiasa. Rabin Amos doznal, že od tej doby Jehova žiadnym známym spôsobom nenie spojený so svojim ľudom a jeho vlasťou a žiadnym znakom neukiazaľ, že by vyslyšal konané obety a modlitby. Pýtala som sa toho rozumného rabína, či to vždy tak bude? A on mi odpovedal, že po príchode Mesiasa lepšie časy prídu, a že sláva Jeruzalema takou skvelosťou naplní celú zem, ako slnko, a že všetky národy zeme budú Jehovovi slúžiť. Aj to vyznal, že pre naše hriechy je zatiahnuté nebo, lenže príde deň slávy, celá zem sa bude tešiť Sionu. Rozhovor s rabinom Amosom o vydobytí pevnosti Dávida skrze Rimanov, ktorí pri našich oltároch konajú svoje obety pohanske, priviedol ma k základnejšiemu študovaniu spisov proroka Malachiasa. Keď už opísal Malachias naše terajšie uponíženie, ktorému dľa neho kňazi sú na príčine, ponevác zviadli ľud, a učinili ho slabším tak, že všetky národy činia z neho posmech. Potom ale hovorí, že (Boh) pošle anjela svojho, ktorý pripraví cestu pred jeho tvárou; a nezadlho príde pán chrámu, ktorého hľadajú, a anjel úmluvy, ktorého žiadajú. Ejhľa príde pán zástupov, a sedieť bude topiac a čistiac striebro; očistí synov Leviho. Potom hovorí Hospodin dľa tohože proroka; že pošle proroka Eliaša, zakiaľ príde veľký a hrozný deň jeho (Hospodina). Práve keď som túto osnovu čítala rabinovi Amosovi, vkročil rabin Ben Izrael, sdeľujúc mi, že zajtra odcestuje. Dobrý Amos vážnejšie hľadal, nežli hockedy inokedy; ľakla som sa, že som ho obrazila, a preto obejmúť som ho chcela, keď som slzy zazrela v jeho očiach. Môžeš si myseľ drahý Otče, jakou smutnou som zostala; už som banovala, že som spomenula ten svätý predmet, mysliac, že som ho nielen obrazila, ale aj zarmútila; práve za odpustenie som ho chcela prosiť, keď sa usmial a za ruku ma chytil, medzičím sfa skvelé perly padaly slzy s jeho snahobielej brady na moju ruku, a riekol: Neboj sa, tys nič zlého neučinila. Ben Izrael, naozaj splnily sa slová proroka — pokračoval v reči, medzičím sa obrátil k alexandrinskému rabinovi — kňazi bez malej výnimky pokazili sa. Tento vek musel predvídať prorok. Bojím sa, že veľa kňazov — odhliadnuc od zovnútorých foriem — nepozná svoju vieru, ani Jehovu nepoznajú lepšie, nežli pohani svojích božíkov. Ach strach ma prechádza, že snád aj naše obety sú mu tak málo milé, jako obety pohanov. Keď som dnes so súdruhmi kňazmi bohoslužbu konal, napadly mi slová Izaiaša, že načo je Bohu množstvo našich obiet? Že je už plný, lebo on nechcel masť tučných zvierencie, krv teliec, baranov a capov, ľubeznovonná obeta je osklivosťou pred ním... a vraj keď vystreme svoje ruky, cdvráti od nás svoje oči; keď ale rozmnožíme svoju modlitbu, nevyslyší nás, ponevác naše ruky sú plné krvou. Káže nám umyť sa, aby sme čistí boli. Chce, aby sme opustili zlé a činili, čo je dobré. Zakiaľ som v kostole bol, vždy som myslel na slová tieto — znely ďalšie slová Amosa; — jako by nebeské hlasy sa boly vkradly do mojich uší. Viac mladších kňazov, ktorým som ich ľahkomyselnosť vyhodil na oči, pýtalo sa ma, prečo som taký smutný. Ja som len slová proroka opätovaoľ; tí sa triasli, ja ale preč som odišiel. — Ben Izrael poznamenal, že teraz menšia úcta panuje v chráme, jako keď on mladým bol, bárs skvelosť chrámu je väčšia. Pravdu máš — odvetil Ben Amos smutným hlasom. — Keď duch zbožnosti vyhasne v srdci, zovnejšok sa pozláti. Zväčšená skvelosť bohoslužby od Rimanov je požíčaná. Naša bohoslužba je podobná rakvi prach obsahujúcej. Môžeš si myseľ, drahý Otče, jako ma prekvápiľy

tieto slová. Nectíme-li Boha, koho máme ctif? Keď Boh našich otcov nehľadí na naše obety a zunuje ľubovonné dary, koho alebo čo má ctif Izrael? Nič! My sme hodnejší opovrhnutia, nežli naši podmanitelia, ponevác my nemáme Boha, oni ale viac bohov majú (jako si myslia). Už sa zblízuje deň Božieho súdu nad Jeruzalemom. Boh nezadlho musí vyčistiť chrám. Pevne ufam, že blizo je tento deň. Snád ho dožijeme, Drahý Otče. Keď som tieto riadky písala, Maria ma pretrhla. Predstavila mi jedného mladíka, ktorého žid otec pre lásku k vlasti padol v obeť Rimanom. U bohatej vdovy matky väzenej býva teraz. Útle priateľstvo — a nie slepá láska — je medzi ním a Mariou. Práve teraz prišiel od Jerichova, kam ho žiadosť viedla, aby videl mladého proroka, ktorého som v prvšom liste spomenula, a ktorého chýr širokodaľeko je známym, ktorý tisíce ľudí ľahá na púšť, aby ho videli, slyšali. Tak utešeno rozprával tento mladík Marii o tom prorokovi, že to bola radosť, počúvať ho. Budúčne všetko ti sdeľím, čo som počula, snád len neztratíš trpezlivosť, Drahý Otče. Preto ale, bárs zo zvedavosti bych skúmala i samé tajemstvá sväté, neboj sa, ja milujem Boha Abrahama; miluje teba tvoja poslušná Adina.

Púť na Kalvárii. *)

(Pokračovanie).

Po krátkom idení sme konečne prišli na hranicu. Zvardon medzi horami so svojimi opustenými pár chalupkami nič nevyznamená. Tu sme si odpočinuli. Putníci si zaraňajkovali; ja som si tiež zo svojej potravnice, ktorú teraz malý kufriček predstavoval, vyňal kúsok chleba a pečeného mäsa, a chutno zajedol. Hospodou nám bola jedna veľká chalupa, ktorá bola tak nabitou, že sa nemal človek ani kde pohnúť. Väčšia čiastka pútnikov von bola na priestrannom mieste pažití; všetci chutno jedli a rozprávali sa. Keď som sa ja odbavil išiel som k nim a ku každému som niekoľko slov prehovoril. Skoro každý jedol brindzu s chlebom a na to si čerstvej vody zapil, alebo dobrého piva, ktoré v tej chalupe istý Poliak meral.

Tak sa mi predstavovalo toto, ako tých štyri tisíc ľudí vo sv. Evanjeliume, ktorí tak zázračne nasýtení boli. Neunávne nasledoval, Krista Pána; s radosťou načúvali jeho učenie; až zabudli sami na seba, ako by sa im nechcelo ani jiesť. Takto išli i pútnici naši; neunavno, s radosťou, úprimne, aby mohli cieľ svojego putovanie dosiahnuť. Jednoduchosť potravny jejich veľmi sa podobala tým v Evanjeliume nasledujúcim Spasiteľa. Rozhovory jejich len so svätými veciami sa zaobieraly a s Kalvariou. Sám som sa usiloval v tomto duchu každého osloviť, aby cesta naša tým milejšia bola.

*) Snád prezreľim vsadzaca sa stalo, že položil „Dokončenie“ miesto „Pokračovania“ v predošlom čísle. Veď ešte sme nedokončili cestu našu, a on už chcel končiť. Bude ešte viac pokračovaní, a preto prosíme túto chybu opraviť. Pôvodca.

Keď sme sa už potúžili telesne a odpočuli si, zas ďalej sme začnuli našu cestu. Ja som sa v myšlienkach len s Poľskom zaobieral. Každý pohyb, krok, zvyky obyčaje, polozenie politické, ducha obyvateľov, jejich vzdelanosť, spustošenie židovské chcel som skúmať, abych mal živý obraz o pomeroch poľských. Pri mnohých veciach som sa potešil, pri mnohých i zarmútil. Obraz ten, ktorý sa predstavil pred oči moje z týchto zkuseností, predsa peknejšie vyzeral, ako obraz našich smutných pomerov uhorských.

Cesta naša viedla nás i ďalej medzi horami. Kde tu sme sa stretli s Poliakmi, ktorí nás milým hlasom: „Nech bedže pochvaloný nas Pán Jezus Kristus!“ pozdravovali. Pomaly vždy viac a viac vnikáme do Poľska. Reč ľudu sa málo mení; sťa by tak rozprávali ako na Skalitom, alebo v Oščadniciach, len trochu čudnej zafahujú. Ideme neprestajne. Hory za horami nasledujú, až prindeme na jedno miesto, ktoré sa zdá byť od hôr očistené. To je Pekelko. Veľké hory boly i tu kedysi, ale ich vykynožili. Tu býva hajník, ktorý stráži okolie. Malá socha sv. Jánka nepomuckého je tu sťa by pod ochranou tohoto svätého bol celý ten vidiek.

Zastali sme. Ponevác o sv. Jánovi nepomuckom som už rozprával, ďalej som pokračoval v rozjímانيach. „Matko najčistejšia! Oroduj za nás!“ — „Bl. Panna Maria, drahí putníckovia — rieknuť som — bola zasnúbená so sv. Jozefom. Obidva pochádzali z domu Dávidovho. V čistote žili jeden s druhým tak po zasnúbení, ako i pred zasnúbením. To nám dáva na vedomie pokračovania sv. Jozefa, ktorý, keď videl, že Maria je fahotnou, pomlčky ju chcel zanechať; vo sne však bol upozorneným od anjela, aby sa zaujal za ňu, lebo to, čo sa stalo, od samého Všemohúceho pochádza.“

Kto by neobdivoval prozreteľnosť božskú v tomto nevyskumatelnom diele spasenia nášho? Aby bola Maria ochránenou pred ľudskými jazykmi a trestom tým strašným, ktorý bol nameraný proti každej panne, ktorá čistotu svoju nezachovala, že totižto ju ukameňovali, sv. Jozefa poskytnul, čo ochraniteľa, s ktorým mala do stavu manželského vstúpiť. Dľa zákona židovského, keď boli zasnúbení jeden druhému odovzdatí, tak sa považovali, ako manželia; a preto Bl. Panna Maria, keď bola už i v druhom stave, žiadnych výčitiek a trestu nemusela sa obávať, ponevác sv. Jozef ju ochránil pred tymito.

Oni žili spolu v tej najväčšej čistote. Matko najčistejšia je Bl. Panna Maria, lebo

nie pôsobením človeka, lež pôsobením Ducha sv. počala a porodila Syna svojho jednorodeného. Rozum ľudský toto pochopiť nemôže; tu musí s poníženým srdcom prijať tajemstvo a velebiť P. Boha, ktorý takýmto zázračným spôsobom nám prichystal spasenie naše. Jedno vieme, že totižto Spasiteľ nemohol byť človekom, len čo človekom, lež musel byť Bohom, aby spravodnosť Božia, ktorá bola urazenou smierenou zostala s pokolením ľudským; jako sa to stalo, je nevyskumatelné, lebo rozum náš je istými hraniciami obmedzený.

Tu platí tá zásada najmilejšia: „Verím, lebo Boh je neomylná pravda, ktorý nám to vo sv. Evanjeliume zjavil.“ Nikdy nesmieme proti tejto pravde vzdorovať; lebo jestli túto pravdu neprijmeme, daromná je naša viera a celé kresťanstvo stojí bez základu sťa by v povetří viselo. Keď neprímeš to, že Bl. Panna Maria je matkou najčistejšiou, musíš prijať inšie; a čokoľvek inšie zamiešane do tohoto diela, je nedostatočné k tomu, aby sme ju ctili, čo Božiu Rodičku. Padne celé kresťanstvo jak priložíš, lebo odobereš niečo z tohoto; to musí stať, ako morská skala, ktorá je nepohnutelná!

Pri tomto bode by mali mnohí „osvietení a vzdelaní“ inak rozmyšľať, ako rozmyšľajú. Veď niet idealnejšieho, krasnejšieho a vznešenejšieho stvorenia, ako ona, keď vec tak berieme, ako ju naša viera sv. predstavuje: a niet strašnejšej záhuby, ako tá, do ktorej sa vrhneme, keď túto pravdu z inšieho stanoviska meráme. Ver, lebo večná Pravda ňu uisťuje o tom, že čo veriš sa skutočne tak má; blahoslavení sú ale tí, ktorí nevideli a uverili: lebo rozumu ľudskému je vždy dôstojnejšie veriť niečo, lebo to P. Boh zjavil, ako veriť preto, lebo to pochopíme; náš rozum sa môže pomýliť, Boh je však neomylná a večná pravda.

A preto d. pútnici úcta tá, ktorú Bl. P. Marii, čo matke najčistejšej preukazujeme, je vždy oprávnená; my činíme vážne, múdro, rozumu ľudskému zodpovedno, a nikdy sa nemusíme obávať toho, že sme snád na nepravdej ceste. „Áno najvznešenejšia ozdoba pohľavia ženského“ ako vraví Germanus carhradský „matko najčistejšia i samých nebeských duchov najskvelejšiu čistotu zatieni, ako taká, ktorú keď prirovnáme k tamtým nekonečným medza stojí medzi nimi.“ Hodnou je teda toho, aby sme ju zvelebovali, k nej sa utiekali, ju prosili za čistotu našu; lebo ako ona bola ochránenou pomocou sv. Jozefa pred svetom, tak i ona nás ochráni, dá pomoci, aby sme neprišli o čistotu našu, tento najdrahší poklad srdca nevinného. Amen.

(Pokračovanie nasleduje.)

L'udový rozhovor.

Matka s dieťkami.

Matka: Deti moje drahé! znám ja istú veľkú, tmavo-belasú lúku.

Ludmila: Čo maminka, čo? však to len žart bol? Veď takej neni to; lúky sú zelené a nie belasé.

Matka: Ale moja lúka je predsa belasá a väčšia nad všetky lúky na svete.

Anna: Či som ja ju videla, maminka?

Matka: Ty a všetky ste ju už videly. Na mojej lúke pase sa s roka na rok, so dňa na deň, početné množstvo väčších a menších oviec, bár aj na nej žiadna tráva nerastie.

Libuša: Ale maminka, čo-že tedy tam robia, keď nemajú čo pásť? Veď ovečky hladovať nemôžu!

Matka: Moje ovečky ani nehladujú, ani nežerú.

Ludmila: To je veru divné nečo; to sú nie živé ovce, lebo keby žily, musely by sa pásť, ináč by bolo po nich.

Matka: Moje ovečky sú živé, žijú ony už vyše 1000 rokov, a predsa sú vždy také, jako byly predtým, a ony nehladujú ani nežižna.

Anna: Čo maminko, čo? že tvoje ovečky vyše 1000 rokov majú? Ej to je veru divná vec, veď som sa ja v škole učila, že ovca len 12—14 rokov najviac žije.

Matka: A predsa je tak, jako som povedala, milé moje dieťa, moje ovečky sú pekné, likotavé tak, — ale povedz mi, jak sa menuje tá krajina, kde sa najlepšie ovce nachádzajú.

Anna: Španielsko, Španielsko; Hľa maminka, ja som si dobre zapamätala!

Matka: Že sa španielské ovce týmto ani len porovnať nemôžu, lebo celý krdel má zlatú vlnu.

(Dievky s podvením jedno na druhé hľadely a dały sa do smiechu, zkríkly).

Všetky: Oj nie, takých neni, ešte že zlatú vlnu, jako-že by tie chudiatka takú farchu nosiť mohli? Maminka ty nás len chceš zkusiť, či ti budeme veriť?

Matka: Naozaj, dietky moje!

Anna: Ale keď vlčisko príde, nuž sa len rozbľacia

Matka: Na tú pašu nikdy vlk nemôže prísť a majú aj pastiera nad sebou.

Libuša: Pastiera? Nuž a či on môže na toľký krdel náležitý pozor dať? A čo je to za jeden?

Matka: Nosí pekné, svetlé, biele šaty. A trebárs dlhšie, nežli za 1000 rokov ten krdel stráži, predsa ešte ani nezaspal, ani si šaty nesobliekol.

Anna: Maminka, ale predsa tu i tu spí, a ty len preto tak hovoríš, aby sme my tak dlho nespávaly. Veď si on môže aj pospať, veď mu jeho psi krdel zachrania.

Matka: Jeho psi? Psov ani nemá, ale ani nepotrebuje.

Lib.: Maminka! a v ktorej-že to krajine leží tá lúka?

Matka: Tá lúka neleží v žiadnej krajine, ale sa rozfahuje ponad všetky krajiny.

Anna: Tedy v povetří maminka, v povetří?

Matka: Ano, tam leží.

Anna: Ale jako-že vyndú tam tie ovečky? Veď ovce nevedia lietať?

Matka: O ano, moje ovce sa v povetří prechádzajú, a predsa nespahnú.

Lib.: No, tie by ja veru ráda videla lietať.

Matka: Môžeš jich každý deň vidieť. Keď sa zatmí, zjavia sa a pasú sa celú noc.

Lud.: Hoj! už včul viem, kto sú to tie zlaté ovce, ale ten pastier?

Matka: Ten je tiež pri ovciach, a jak ho chcete vidieť, tedy pozrite oblokom von, tamto od západu.

Všetci: To je mesiac! to je mesiac! No už vieme; hviezdy sú ovečky, a belasá lúka nebe. Ej ale, maminka dlho si nás na reči držala. Nože ešte volačo, to bolo také pekné, chutné, ešte volačo!

Matka: Zajtra! dnes už neviem viac.

Ján Labuda, učiteľ na pokoji.

Sv. Šebastian, mučeník.

20. januara.

„Buď vpravde toho pamätlivým,
že Boh s čiastkou sa neuspokojí,
lež všetko čo máš, a čo si, žiada!“
Sv. Ignác.

Sv. Šebastian mučeník, bol v meste NARBANNE v Gallii narodený a kresťansky vychovaný. Dost skoro oddal sa stavu vojenskému a prišiel okolo roku 283. do Ríma, kde pri dvore cisára Diokleciana, jeho životnej strážke bol veliteľom, stotníkom, bez toho, žeby bol viere svojej neverným sa preukázal. Lebo vedel dobre a na to nikdy nezabudnul, že sa najprv kresťanom a až potom vojakom stal, a že nie vojakovi, lež len pravému kresťanovi bola prisľúbená večná blaženosť.

Neohrožene vyznával všade pravú vieru a povzbudzoval i vyznavačov klatiacich sa k sotrvávaniu až do konca. Boh mu za túto vernosť udelil v jeho svätej službe neobyčajných milostí. Jednu ženu, menom Zoe, na šiesty rok nemú znamením sv. križa uzdravil. Jej muža Nikostratusa, jako i Chromantiusa miestodržiteľa najprv na vieru Kristovú obrátil a obidvoch od lámký osvobodil.

Keď sa toto všetko donieslo do uší cisára, dal si ho k sebe zavolať, a usiloval sa ho sľubmi od viery pravej odtrhnúť. Keď ale všetko bolo márne: dal ho k stĺpu priviazať a šípami (strelkami) dostrieľať. — Šebastian ranený, šípami poprepichovaný, klesol na zem sťa mrtvý; kde ho aj vojaci nechali ležať.

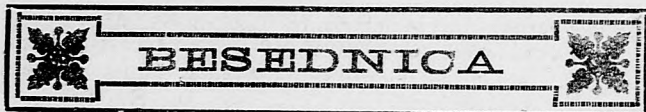
Skrz jednu nábožnú ženu k životu vzkrie-

sený, pomaly zase prišiel k svojemu zdraviu. Ačkoľvek ho priatelia prosili, aby v úkryte zostával, predsa túžbou vedený po mučedníckej smrti: išiel k cisárovi, aby mu jeho ukrutnosť na oči vyhodil, ktorej sa na kresťanoch tak hrozne dopúšťa, trebárs sú mu verní a vrúčne za neho sa modlia.

Cisár v prvom okamžení sa ho naľakal, keď ho pred sebou živého videl. Avšak za tým, ešte viac sa rozlobil. Dal ho chytiť a olovenými palicami dal ho biť, kým dušu nevy-pustil. Umrel dňa 20. jan. 288. roku.

Po tri sto rokoch pozostatky Jeho boly prenesené do Rímu, kde bola vypukla morova rana a vzývaním Sv. Šebastiana náhle prestala. Preto vzývaný býva od Cirkvi, jako patrón proti morovej rane a iným nákazlivým nemociam.

Na primluvu tohoto svätého, rozhorli o Pane Bože náš! srdca našich vojakov, žeby vo viere stálymi sa preukazovali, tvoje najsvätejšie meno nikdy netupili, pri dotýkaní sa šípov ukrutnosti, prenasledovania a všelijakej zlosti, ktoré neraz zakúsiť musia. Daj, aby sme pre česť Tvoju horlili, trpeli a umreli! Amen. ***

Anička k Jankovi.

*Preteká potôček pred našimi okny,
len si ty môj milý častej ku nám kukni.
Pozri do okienka pozri na tvú milú,
čo sa tam s ňou robí, či ju nemordujú.*

*Preteka potôček; tečie sladko milo,
či sa ti môj milý o mne nesnívalo?
Mne sa vždycky sníva, keď pozrem von oknom,
keď čakám na teba a zadumenou som.*

*Tečie tá vodička rýchlo, bystro dolu,
ale ty nechodíš; blúdiš každú chvíľu.
Ja ťa čakám smutná, rozmýšľam nad tebou,
či snáď naše srdcia nikedy své budú.*

*Verím ti ja verím, že ty mňa nenecháš,
ako ten potôček leť do rieky až,
a potom sa spoja, sú svoji na veky,
tak i našu lásku nik viac neprekrúti!*

Vernosláv.

Biely nákrčník.

Dojemný príbeh som čítal v jednom nemeckom spise, jako jeden vychovavateľ tojest katechét mládeže pred prvým pristúpením ku sv. spovedi, a ku sv. prijímaniu mladíkom kázal.

Juraj R. syn z bohatej rodiny chodil do školy v jednom katolíckom ústave.

Držanie jeho bolo chvály hodné, v každom ohľade bol pracovitý a poslušný, v triede ku ktorej patrila, bol vždy žiak prvý. Vzrastu pekného a zdravého tela, a veľmi obratný bol v telocvičbe, pri tom všetkom s anjelskou nevinnosťou spojoval skromnosť svoju.

Prvý raz pristúpil ku sv. spovedi, keď bol v piatej triede. Na druhý deň po slávnosti tej, jako bolo nariadené od predstaveného ústavu, svoju „knižičku“ do ktorej si mal každý jeden zaznačiť svoje dobré predsavzatie, povinnosťou bolo predstavenému dať pozrieť. V jeho knižočke boly naznačené tieto slová. „Umienil som si stále nosiť na krku mojom tento biely nákrčník až dotedy, kým nešťastne bych neupadol do ľahkého hriechu.“

Predstavený, týmto až veľmi bol prekvápený a hovoril: „Nemôžem vám sám toto dovoliť, abyste sa tak zvlášneho predsavzatia držali,“ potreba je, aby matka vaša usrozumená bola s týmto, a povolenie ona dala.

Matka i prišla a syn pred ňou tak tiež i pred predstaveným úmysel svoj vyložil, že mu konečne obidvaja ku tomuto s radosťou privolili.

Po štrnástich dňoch ale dovolil si jeden jeho spolužiak jeho biely nákrčník mu strhnúť, smelý útočník bol ale prísne pokutovaný od predstaveného. Ešte i druhí robili útoky naňho, lež namáhanie jejích bolo daromné. Konečne jeden proboval peknými a hladkými slovami, hovoriac mu: Milý priateľu, prečo nosíš stále ten biely nákrčník? Nebojíš sa, že ťa vyhlasia za blázna, alebo ešte za horšieho?

Juraj mladík dobrého srdca sveril mu tajemstvo poprosiac ho pri tom, aby nehovoril nikomu ani slova o tom. Bárš tento spoločník prisľúbil mu to, na druhý deň v celom ústave žiaci to už vedeli, a od tej doby priateľsky všetci, ba i úctu preukazujúc oproti nemu sa chovali.

Juraj najväčšiu radosť cítil vtedy, keď myslel na minulé prvé sv. prijímanie, pri čom prosil P. Boha, aby mu pomáhal a ho chránil od hriechu. Pri tom ale každú nedeľu pristupoval pilne ku sv. spovedi a ku sv. prijímaniu.

Prázdniny sa priblížily, a Juraj navrátil sa do otcovského domu, s bielym nákrčníkom nesložiač ho ani vtedy, keď múdroslovie študoval.

Svoje školy dokončil roku 1870; bol 19 ročný. Práve vypukla válka. On prosil otca, aby mu dovolil pristúpiť ku pápežskému vojsku, ktoré viedol generál „de Charete.“ Jako bol vzorom spolužiakom v škole, tak bol vzorom i vo vojne. Pristupoval ku stolu Pána každú nedeľu, bol on i tu najveselejšieho ducha v celom pluku.

Bolo to v januari pri meste „Mauss,“ jednalo sa tu o to, aby pápežskí vojaci vybojovali jeden hrad, nachádzajúci sa na jednom vršku. Päťsto vojakov pápežských bolo k tomu oddelené; dve sto v krátkom čase padlo, medzi tými tri sto zostalými nachádzal sa i Juraj čo víťaz. Lež netrvalo to dlho, padla jedna rana, ktorá trafila smrteľne Juraja. Zanedlho dostavil sa k nemu vojenský kňaz a odporučal mu pomoc.

„Vďaka vám, Velebný Pane,“ odpovedal Juraj, spovedal som sa pred tromi dňami, v tejto chvíli nemám na svedomí ničoho, čo by ma tlačilo. Buďte tak láskavý položte ma na slamu a prineste mi Najvelebanejšiu Sviatosť Oltarniu. Pritom vás ešte o jedno prosím. Doneste mi moje vojenské vrecko, ktoré má číslo 211 J. R., najdete v ňom biely nákrčník, bielu stužku a ruženec, je to moja najdrahšia pamiatka od prvého sv. prijímania.

Keď kňaz priniesol vyložiť veci tie, prosil ho Juraj, dajte mi tento nákrčník na krk a teraz príjmem Najsv. Velebnú Sviatosť jako pokrm do večnosti. Keď zomrem, sosnite nákrčník dolu s krku môjho spolu i so stužkou a ružencom, a pošlite to mojej vrelomilovanej matke, napíšte jej, že jej v poslednej chvíli môjho života odkazujem, že tento biely nákrčník od môjho prvého sv. prijímania žiadnou škarnou nebola zašpinený, iba mojou vlastnou krvou vyliatou za moju drahú vlasť bol postriekaný.

Ján Janík, dipl. strojník.

Príhlas starca biskupa Schustera: »Vtedy, keď každodenne smutno zkusujeme, jako poslúchajú slabé duše falošný liberalizmus, ako sa klatia ešte i silnejší ľudia, v dvojnásobnej miere si máme vážiť tých, ktorých i vzdor tých zkušiek vytrvajú.«

Vyzdvihnutie protikatolíckeho zákona. V Nemecku vyneseny bol jeden zákon pod liberálom Bismarckom, dľa ktorého všetci jezuiti tito opravidia apoštolovia Kristoví vykázaní sú z Nemecka. Teraz samé protestantské časopisy „Magdeburger Zeitung“ a „Hamburger Nachrichten“ tvrdia, že tento zákon zbavený bude platnosti, v tom najbližšom čase. Sami liberáli len zbytočnú ostrosť vidia v tomto zákone proti jezuitom vnesenom. Ináče poznamenat musíme, že nemeckým katolíkom sa už vo všetkých ohľadoch dobre vodí, čo si spoludržaním a vytrvanlivosťou vydobyli.

Milost Ducha svätého. 1. januara v Pálfe navrátila sa do lona cirkve katolíckej 18 ročná kalvinka Julianna Kapos. V tejže obci dve iné kalvinské duše tiež už oznámily kalvinskému pánu tatíkovi, že sa do lona cirkve Kristovej navratia. — V Cegéde opustili kalvinskú vieru a stali sa katolíkami Imrich Tóth a Estera Año.

Nový podžupan. Už bolo spomenuté v Kresfane, že v udvarhelskej stolici vzdal sa úradu podžupan Julo Jakab. Volba nového podžupana previedla sa 29. decembra. Gróf Adam Lázár bol jednohlasne zvolený. Predtým bol on hlavným stoličným notárom.

Samovrah gr. Fr. Károlyi, syn predsedy snemovne veľmožov zastrelil sa v Londyne v 23 roku veku svojim.

† **Provincial jezuitov v Polsku,** Ján Badeni zomrel v Krakove v 41. roku veku svojho.

† **Prepoštarár Mezey** zomrel v Skalici 7. januara. O. v. d. m. P.

† **Superintendent kalvinov D. Szász** zomrel 9. jan. v Sedmohradsku. Pre bursové špekulácie a veľkú prítulnosť k liberalizmu nemali ho radi kalvini.

† **Manželka grófa Revertera,** veľvyslanca to rakúsko-uhorského vo Vatikane, zomrela 6. jan. b. roku v Ríme.

Nový vyslanec. Vo V. Szebene 7. jan. jednohlasne zvolili za liberálneho vyslanca — Henricha Wächtera, ktorý je správca financ-direkcie na pokoji.

Z merníka učiteľ. Hugo Seidler bol merníkom v Budapešti, teraz ale vo Viedni ho vymenovali za učiteľa do priemyselnej školy.

Noví Maďari v ungskej stolici. V celej tejto stolici do hromady je len šesťdesiat virilistov a medzi nimi je židov 34 (Roth, Nebenfahl, Lévy, Guttmann, Gross, Phinkás atď.)

Boží trest. V Arade mal súboj poručík gróf Badini s mladíkom Seidnerom. Badinimu museli ruku odrezať, ba 7. jan. i zomrel.

Žiadosť Luccheniho. Luccheni vyslovil tú žiadosť, že by rád čítal najnovšie zprávy o Deyfussovi. Tedy Lucchenimu záleží na tom, vedieť, čo sa deje s Dreyfussom.

Nový poriadok na ostrove Kuba. Spojené Štáty oslobodiť chcely ostrov Kubu od španielskeho jarma. Lenže ich vojny cieľom nebola sloboda, lež podmanenie toho ostrova. Povstalci ďalej budú bojovať, lenže už nie proti Španielčanom, s väzňami ktorých hrozne nakladajú, ale proti Spojeným Štátom. Aj povstalci na ostrovoch Filipových hrozne nakladajú s väzňami. Však zkusia všetci tí povstalci, ktoré jarmo je ťažšie, či španielske alebo americké.

Bánfi uskočil, ale nie ministerpredseda Bánffy, lež pekář Bánfi. On totižto ukradol pánovi pečivo, potom ale páty otrčil. Lenže ho polícia chytila, a teraz v chládku rozmyšľa nad tým, že veru najlepšie je len predsa statočnou prácou si vyhľadávať chlieb.

Už prišiel naňho mráz. Kriván ukradol a minul sirotské peniaze, potom ale uskočil. Lenže ho chytili. Najprv vo Viedni dostal výprask. On totižto falošné meno udal policii, za čo ho na dva týždne do väzenia odsúdili, čo keď vysedí, sem do Uhorska ho dopracú, kde ho podistým na dakoľko rokov pichnú do chládku. Lenže čo chosňa, keď vrchnosť 5000 zlatých slúbila tomu, kto ho chytí, v tej nádeji, že i s peniazmi ho chytí. Lenže Kriván všetko minul, a uhorský štát ho musí teraz dakoľko rokov darmo chovať a ešte i 5000 zlatých zaplatiť zaňho tomu, kto ho chytil.

Zmizlo dievča. V Budapešti (Szív u. 60) zmizlo jedno 12 ročné dievča, menom Maria Tatári. Teraz ho na všetky strany hľadajú.

Hrozní ľudia. Na ostrove Borneo ešte vždy sú ludojedi. Na ostrove Nukala ale je zákon, dľa ktorého manžel môže neposlušnú manželku zabiť a zjesť.

Redakcii zaslané spisy: „Hospodárske Noviny“ (mesačník); cena na celý rok 1 zl.; vychádzajú v T. Sv. Martine. — „A zsidókérdés.“ Vydala T. a. Čiareň Sv. Gerharda v Budapešti (VIII. Práter u. 44) Cena 30 kr. Vrele odporúčame.

Ceny v sústrednej trhovej sieni. Mäso hovädzie 72—90 kr. (kilo); baranina 36—46 kr.; telacina 72—90 kr.; sviacina 60 kr.; slanina 64 kr.; šunka 68—95 kr.; masť 65 kr. — Kura 40 kr., sliedka 65 kr., vykrmená kačica 1 zl. 40 kr., hus 3 zl. 50 kr.; 30 vajec 1 zl. — Hrozno (1 kilo) 36 kr.; hrušky 60 kr.; jablká 16 kr.; orechy 28 kr. — Smotánka (1 liter) 24 kr.; zemiaky mcent 3 zl. Jedna hlavka kapusty 11 kr.; 1 kilo zakvasenej kapusty 11 kr.

„Babenco, aj mne“. Pred domom v zahrádke prikryla si babka stol, aby si obyčajnú porciu kávy do žalúdka spustila z tak obľúbenej Kathreinerovej, ktorá ju tak útle a príjemne rozpaľovala, a k ostatku dňa sily jej dodávala. Malý vnuk skryto striehol v zahrade, či vietor neposrážal zrelé ovocie na zem pre jeho žalúdok, ktorý vždy bol hotový dačo takého prijaf. Práve zazrel červené jablko veľké a už radostne chcel zvoľaf, a jablko medzi zuby sotif. — Tu ale vtisne sa mu do dierek nosa tá lúbežná vôňa kávy. Hneď obrátil sa a uzrel babku, ktorá úsmevom prezradzovala svoju radosť nad tým, že si môže k stolu sadnúť a tú obľúbenú kávu požívať. Vábenie prituhé bolo. Chlapec hneď sotif jablko do vrečka kožených nohavíc, rýchlym skokom pristúpil k stolu aby sa neoneskoril k dobrému glgu z tej príjemnej Kneippovej kávy, obskujúc okolo starej babky opätovne volal: Babenco aj mne. Tvár babky celkom sa vyjasnila; jako by čakala bola na prosbu dieťaťa, takým úsmevom a radosťou dívala sa naň. Hej nech aj on si zapije z tej záživnej, dobrej Kathreinerovej Kneippovej kávy sladovej, aby líčka jeho také červené zostaly, a aby sa zdravo vyvinul k radostiplnému životu.

Púť do Lourdu.

Pohnutie: 21. aug. 1899.

Smer cesty:

Budapešť — Kaniža — Marburg — Pragerhof — Villach — Francensfeste — Ala-Verona — Milano — Genua — Marseille — Toulonse — Lourdes — a tou istou cestou nazpät.

Ceny: I. triedy 220 zl.) Uplné
II. triedy 170 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 100 zl.) 8 dní.
III. triedy 80 zl. bez bytu a zaopatrenia.

Termín hlásenia sa:

Pri ľavnej cene: 15. júna 1899.

Pri riadnej cene: 15. júla 1899.

Obširnejšie vysvetlenie podá a programy posiela

Dr. Fraňo Robitsek,

farár vo Velkom Maroši hontianska stolica.

DOPISY.

DLHÉPOLE, 5. jan. 1899.

Vážení pán Redaktor!

Malý Ježiško na mnohé milliony vystrel svoju milostivú, štedrú ruku, aj na náš milý kostolík nezabudnul. Vnuknutie dal totižto statočnému a horlivo smýšľajúcemu občanovi nášmu, Jozefovi Holárikovi B, ktorý vzdajší chlieb vo Varšave usilovno vyhľadáva, by zo mzdy, ktorú mu Otec nebeský pri prácach jeho požehnal, Bohu niečo obetova'. A dobrý chlapák tento, jako už i predtým na vznešené, Bohu milé cieľe drahne venoval, tak i včel čel hlas Ježiška, vyplnil slub v čas neuhu svojho učinény a pred hlavný oltár chrámu nášho, pred stánok v najprevelebejšej sviatosti skrytého láskavého Spasiteľa vzácnu lampu objednal, by večne v nej horiace svetlo večné upomínalo na prítomnosť Ježša Krista, dobrodinca, radcu, lekára, tešiteľa, pozdvihovateľa pastiera a veľkňaza všetkých D.hopolcov.

S pričinením tohože výborného obchodníka drahý Ježiško ešte aj s iným darom prekvapil chrám náš. Známo totižto z časopisu tohoto, že vreloú túžbou je D.hopolcov najväčší zvon pre vežu kostola môcť zaopatrit. A to vskutku, keď si povážime, čím sú nám a k čomu slúžia zvony, velice krásna a spasiteľná myšlienka. Čože sú zvony? Čože inšie, ako hlas Boží, ktorý z neba na nás kričí a do velebného príbytku Vykupiteľa nás volá. O počte vy čisté, nevinné duše do náručia najsvätejšieho ženicha! O vráťte sa vy po bludných cestách kráčajúce ovečky k dobrému pastierovi! O pristúpte vy ranené, bolesfami preplnené srdcia k istému lekárovi! O shromažďite sa vy pod bremenom križov a nešťastí stonajúci veriaci k dobrotivému pomocníkovi! O kráčajte vy zatvrdí bezbožníci ku prisny ortel hlásajúcemu sudcovi! — A jako je pravda, že sú zvony hlas Boží, tak i to je pravda, že k osloveniu Boha, povzneseniu a zväčšeniu služby Božej cieľia. O jak pozdvihuje to ducha vrúcnosti, jak unáša to k nebesiam, keď v čas výročných sviatkov, v čas prievode zmrtvýchvstania Pána, sv. Marka, križových dní a Božieho Tela vzdychy, modlitby a spevy naše vznešený hluk a zvuk, prenikavá hudba zvonov sprevádza! Jak radostne nám to padne, keď vzdialení sv. mše doma alebo na roli, v horách alebo na ceste očujeme hlas zvona povzdvihovania najsv. Sviatosti nám zvestujúceho a križom sa poznačiť a poklonu učiniť môžeme! Jak milo sa nás dotkne, keď ráno, v poludní a večer zun zvona nás upozorňuje, by sme bl. Pannu s Gabrielom pozdravili a za vtelenie Syna Božieho hlboké vďaky vzdávali! — Lež mimo tohoto zvony ešte aj inú službu konajú.

Keď hnevne búrky, víchrice povstanú a hrom za hromom lieta, keď čierne, ťažké oblaky ľadovcom plné tiahnu a úrodám našim nebezpečím hrozia, zazvnejú zvony a volajú: Hore srdca vzdychy! hore vrúcne modlitby! by ruka Pána život, zvieratá, budovy vaše od vražedného, zapalujúceho hromu zachovala, polia vaše od zkaždy besného ľadovca zachránila. A jestli kde hltavý požiar vypukne, do usú nám vpáli poplach zvona a ženie nás trpiacemu bližnému skutok milosrdný preukázať, záhubný oheň všemožne udusiť. — Bez pochyby pekný, vznešený majú cieľ zvony. Nenie hlavnejšej udalosti duševného života kresťana sa tykajúcej, ktorá by sa bez hlaholu jejich stala. Keď si svetlo slzavého tohoto údolia uzrel, zvon ťa volal, aby si špinu duže zdedičenou vlnou krstnej vody smazal. Keď si v detinskom veku tvojom svedomie vinami krehkosti alebo snád zlostou obťažene skrúšeným pokáním očistil, o jak šťastným a blaženým si sa cítil, keď si zvon k stolu Pána volajúci slyšal! Jak nepochopiteľným, nebeským ohňom tíklo srdce tvoje, že tu tá chvíľa, v ktorej po prvý raz príjmeš baránka nevinného, Ježiša Krista! Hlas zvona ťa a snubenicu tvoju do posvätych múrov Pána volal, by ste si pred Bohom, cirkvou, jej slúhom a svetom vzájomnú vernosť, lásku slúbili a do smrtné manželstvo uzavreli. Ohlas ti dáva zvon každé ráno po všetky dni života tvojho, by si v nedelu a sviatok na nekrvavej obeti účasť bral z povinnosti, v robotný ale deň zo súkromnej spasiteľnej pobožnosti. Na vedomie ti dáva zvon vždy, kedykoľvek sa v chráme verejná služba Božia odbavovať má. A konečne keď uplynuly dni určeného ti žitia pozemského, keď nesmrteľná duša s telom tvojím sa lúči, by zanechala končiny zemské a nebeskému Sudcovi vydala počet zo šafárenia svojho, i vtedy sa ozve zvon-umrláček a povzbudzuje priateľov: Proste Boha za dušu do večnosti sa berúcu, by jej chyby odpustil a ju na milosť prijal! A keď domček duše tvojej nemý, telo studené, zmeravelé do lona matky-zeme sprevádzajú a vkladajú, by do vzkrisenia všeobecného tam v tichosti a pokoji spočívalo, aj v ten čas kvília, trúchlia smutné zvony, poslednú ti hrajú hudbu. Ba nie poslednú! I po smrti tvojej sa vždy na teba rozpomenú a ti zazvučia, zahučia, kedykoľvek sa Ježišová obeta za teba Otcu nebies prináša... Tak vysoký význam, tak krásny účel majú kresťanské zvony. A preto aj nediv, že ich jedine biskup a to slávnymi obradmi posväcuje.

Pochopujem teda, prečo horliví Dlhopolci či doma či v cudzine bývajúcí na zaopatrení nového, pomerne najväčšieho zvona pracujú. Osláviť chcú s tým Spasiteľa, povzniesť službu Božiu, radosť spôsobiť duchu svojmu náboženskému. Utešená, spasiteľná to snažba, ktorá sama seba chváli. Ale i ja starý drotár ju chválím a úprimne kochám sa v tom, že za krásnym príkladom začiatočníka Jozefa Paraja (150 zl.),

Imricha Mičuru (20 zl.), Jozefa Holánika B. (15 zl.) i vo Varšave sa zdržujú dlhopoľskí a iní občani kráčali a cestou spomenutého Joz. Holánika do rúk dlhopoľského p. farára sbierku v obnose 90 zl. na zvon poslali. K sbierke tej prispeli nasledujúci: Jozef Konárik 10 zl.; Mart. Ďuráčik a syn, Adam Melicher, Ján Ďuráčik po 5 zl., Peter Gajdošík, Karol Surán, Františ Drmlík, Jozef Tabačík, Ján Farač a syn, Juraj Paraj po 3 zl., Ondrej Krumplík, Imr. Červenčík po 2 zl. 50 kr.; Imrich Čapičík, Ján Rikán, Joz. Hôrečný, Františ Paraj, Františ Forbak, Ján Fulier, Jozef Kartárik, Martin Drmlík, Jozef Badura, Jozef Belánik po 2 zl.; Karol Konárik, Cyril Chovančík, Karol Brodek, Františ Červenčík, Florian Hanulík, Rudolf Surán, Filip Medvedík, Ladislav Kuliš, Filip Jósek turzovský, Ladislav Gajdošík, Františ Konárik, Františ Bystričan, Lukáč Pilátik, Peter Šibík, Martin Paraj, Ondrej Kasák, Joz. Hrubaník, Martin Mačian, Ján Prišš bystrický, Gabriel Badura, Ján Lacík, Štef. Brodek po 1 zl.

Boh nebeský mnohonásobne zaplať Jozefovi Holánikovi a ostatným horespomenutým horlivo smýšľajúcim na zvon obetovavším dlhopoľským a iným kresťanom! Ruka Pána nech ich sprevádza a od všetkého zlého zachráni na cestách jejich! Hojné požehnanie Božie nech obsype im práce a usilovanie. Nech sú presvedčení, že dary venované v nebeskej pokladnici uložené sú a mnohé úroky na zdraví a milosťach duše priniesť môžu. Pán Boh zaplať!

Pevne dúfam a verím, že za Varšovou aj Opeľn, Lodz, Pila, Pozňanyi, Königshütte, Bromberg, Tešvár a iné Dlhopolcov cudzozemské posádky nasledovať budú. Boh im daj vnuknutia a dobrochtiacej vôle!

Pán Boh vás posilňuj, opatruj a požehnaj drahí rodáci! Len sa všade pekne držte a dobre sporte! To vám radi vás všetkých srdečne milujúci a pozdravujúci.
Starý drotár.

— MALÉ OPATOVCE.

Vážený Pane!

Prosím týchto pár mojich riadkov uverejniť v tom našom milom Kresťane, ktorý tak horlivo zastáva naše kresťanské zásady a bojuje za naše ľudové a kresťanské práva. Ale je už aj potrebné, aby sme sa raz prebudili a spoludržali. Ale Bohužiaľ nejde to nijak s nami napred, lež ešte viac upáda kresťanský ľud; či je nedela, či robotný deň vidíš ho v krčme sedieť a čertovicu leje do seba. A pritom zlodečí Pánu Bohu, veď u nás sú dve dediny malé, a krčmy sú štyri. Ale keď sme my tu len na samých židov nechani; pred pár rokmi ešte boli kresťania tu v Zlatých Moravcach, ale včul Bohužiaľ už sú preč. Tak nám darmo píšete v novinách: Kresťania, kupujte len kresťanov, lebo ho nemáme u nás.

Markotan.

HOSPODÁRSTVO.

Keď zemiak zabehol.

Najme v jaseňi stáva sa neraz, že statok, krava, sviňa atď. uchyti niekde na dvore zemiak alebo malú repu a utekajú pred druhým statkom alebo odháňajúcim človekom, náhli sa pregnúť uchytený kus, ale v tom zabehne, zastaví sa mu v pažeráku. Ľudia zbadajú po chvíli, že patričný statok nedotkne sa krmu. Predložia mu vody, probuje piť ale nemôže, voda vyteká mu nazpät z papule. Tu začnú krave hrdlo mačkať, prídu na tvrdý kus a probujú ho stlačiť dolu pažerákom. Ale zemiak nejde s miesta. Tu zavolajú hornieho i dolnieho suseda, kravu alebo sviňu vyvedú na dvor, sluhovia a gazdovia chytia ju a najprv rukami zvonku namáhajú sa stlačiť zabehnutý kus: hovädu do žalúdka, potom však neveoiac ďalšej pomoci, hľadajú, kto by v obci mal takzv. hrtanovú rúrku. Je to asi na meter dlhá remenná rúrka na spodku olovenou hlávkou opatrená. Túto vopchajú krave alebo svini do pažeráka a ňou potiskajú zabehnutý zemiak. I podarí sa potisnúť ho zase o dakoľko centimetrov nižšie alebo i celé do bachora. Avšak často zastane ešte v prsnej dutine. V takom prípade netreba tratiť duchapritomnosť. Predovšetkým treba krave zaraziť trokár do žalúdka, aby vyvíňujúce sa v bachore plyny, keď nemôžu unikať pažerákom, nezapríčinily zdutie. Potom vlievajte krave každú hodinu po hodnom kališku (1—2 decilitre) ľanového alebo dreveného oleja a nechajte ju pokojne stáť, po 2—3 hodinách probujme poznovu potisnúť hrtanovou rúrkou zabehnutý zemiak. Ale nie pričasto, žeby sme častým babraním v hrdle nezapríčinili zapálenie hrtana a zapuchnutie, ale dosť je oprobovať to každých 5—6 hodín raz. Stáva sa často, že prirodzenou teplotou tela, zemiak alebo kus repy natoľko zmäkne, že ľahšie i bez zvláštneho potisnutia spadne do bachora. Keď je trokár riadne zarazený a s času na čas dierku v ňom príhodnou slamkou alebo prútkom pošparcháme, aby sa nezapchala, nuž napadnutému kusu statku až za 36 hodín nehrozí žiadne iné nebezpečenstvo. Len netreba zabudnúť olej vlievať, a to i vtedy, keď hneď papuľou nazpät vyteká. Keď konečne zemiak či prirodzene či potisnutím prepadol, nechajte kravu za hodinu dve pokojne stáť, potom dajte jej nápoj a len neskôr pevnejšie žrádlo, kapustný list a seno. „H. N.“

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme ctených spolupracovateľov a dopisovateľov „Kreťan“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverenit v najbližšom čísle.

Nová Baňa. J. K. Hja tak je to na svete. To si ale zapamätajte, že kto chce zajaca lapit, musí sa dobre udreť po kolene, alebo zajacovi soli nasypať na chvost. — Vaše pero tak ide, jako voz bez oja. Ináč aj v Orešanoch sa to na lepšie môže obrátiť. No dľa vašej namyslenosti sudiac, myslím si, že vy o sto rokov aspoň medvedom sa stanete. — Cajla V. Wečera. Vaše riadky len pod spôsobom oznamu za peniaze môžu byť uverejnené. — Ml. Jozef H. L'ahko je vám na cudzej koži bubnovať. Čert by sa obesil, aby ten dakomu dačo dal. — Gregor F. v Odsekalovcach. Nepravote sa. Viete, čo pes schváti, nerád vráti. Viete, umrel Darmodaj, nastal Vydrigroš. Tomu úžerníkovi smele môžete povedať: Vlk nepýta, ale chytá. — Habakuk Jarek v Osuskovom. Máte pravdu, že gazdinu po pitvore, gazdu zas po dvore — poznať. Zapamätajte si, že čo je domáce, to je trváce. Zvlášte teraz v zime horšie bez dreva, jako bez chleba. — Kubo W. v Beckove. Kto by sa o tom bol nazdal, že tak chytro vyskočíš na stolec samostatnosti. Veru si môžeš spievať, ako jeden ž : Dajte mi svokor koláča, nech mi žalúdok roztláča. — Ján Škokan v Šipkovom. V tej veci ste len iba o vlas zchybili, ale podlžky. — Dlhé Pole. Srdečné vďaky, jestli ale čakaf budete, druhé meno bude na čele, keď zprávy vyndú. — Prešov. Celkom ste umlkli. Ani len písmy ste od tej doby neposlali. Nebojte sa koša, nereže vás kosa — Ján Figliar v Or. Nesmiete s tým tak zachádzať, ako s farskou slamou. Lebo vtedy bude väčší východ, ako príchod; a tak obídete, jako ten žobrák, ktorý deravú kapsu nosil. S tým haneným chalanom sa nepriateľte, lebo ten by aj Kristov plášť predal. Ináč dobre bude toto porekadlo si zapamätáť: Na veľkú noc — najiem sa moc; na svätého Ducha — len tak do polbrucha; na Trojičku — len trošičku; a na Jána — už v bruchu jama. — Mišo Trochár o Kočovcach. Lepšie je zarobiť na blate, jako škodovať na zlate. Ináč nechajte toho chudáka, lebo však nacecaná blcha menej štípe. — Vadouce. Vaše groše sme odovzdali do patričných rúk; hru žiadnu vám nemôžeme odporúčať, lebo zakiaľ by ste vyhrali groš, utratili by ste dva. — Sempc. Škoda. Vás ale napomíname: Hody, hody, hody, narobily škody. Jedzte chlieb a pite voľtu, nebude vám to na škodu.

Veru neráz i po žatve bývajú suché dni. A dľa iného príslovia: Lepšie delené, jako naraz zedené. — *Po-dolie. L. J. Máte pravdu, že lenoch je taký: kde ho človek ráno postaví, tam ho večer najde; vy veru veľa práce musíte mať, keď nemáte sa ani kedy poškriabať.* — *V. S. Kremnica* Vy ste v takom duchu písali, jako by ste mi boli v hlave sedeli. — *P. J. Vaše žarty nemôžeme uverejniť. To si dobre zapamätajte, že žart má mať ovčie a nie psie zuby. Soli, korenia a žartu len po troche treba.* — *V Kocuriciach.* Prečo by ste sa na to nechytli, však sa hovorí, že dobrému chlapovi všetko pristane. Preto ale nemusíte sa o dušu škriepiť s tým literálom. Vy nekričte, ale čo poviete, to nech cent váži. — *V. H. Ivánka.* Dajte tomu pokoj. Kde sú domáci v rozbroji, tam je zlato na hnoji. Svady sú svady, len sa majte radi. — *J. J. v Topolči.* S vás — ako vidím — všetko napomínanie tak spadne, jako s husi dažd. Počkajte, ešte aj na vás príde mráz; budete mať strachu, jak na ceste prachu. — *Starý známy.* Keby to len čím skorej bolo, lebo veru vás tu tak zriedka vidieť, ako sane v lete. To dieťa ostrejšie si vychovával, aby sa vám viackrát nevyhrážalo takto: Chleba tatko dajte sem, ináče vám utečem. — *H. Z.* Nepovedzte mu viac, ako toto: O človeče hriešny, celý si mi smiešny. Síce on už i tak zaryl pyskom do zeme. *L. S. Bohunice.* S takým párom tak musí človek zachádzať, ako s natčeným vajcom, lebo hneď sa tak chová, jako by na špendlíkoch stal. — *Nádaš. J. P.* My zato nemôžeme. Iní sú ešte háklivší, dosť je im na otlak stupiť, aby kričali. Spomenutej veci tak sa tešíme, jako sedliak žatve. — *Sereď. L. H.* Vy tuším pod snahom kosíte a z piesku bič pletiete. Nenie dobre piesok orať a vodu hrabať, a ryby po strome lapať, a vodu košom načierať. Takú prácu prepustte liberálom. — *Včelár vo Vrbovom.* To si dobre zapamätajte, že: Roj, ktorý sa v máji rojí, za veľký voz sena stojí. — *Skaličan.* Dajte si len pozor, aby ste nepochodili tak, ako ten cigáň, ktorý sa ponosoval, že mu nechoznil lieh proti plošticiam, bárs ho do poslednej kvapky vypil. — *Magd Kr. v Harasti.* No či ste už po zabíjaní? Keď sme so železnice schádzali, tak sme nafahovali kabáty, jako švec kožu na kopyto. Od zimy sme tvár smrštili, jako by sme sa boli octu napili.

Spolu tu upozorňujeme et. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korespondentnej karte nepýta druhé, lebo to je unavanie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný urobiť každý poštový úradník *úplne za darmo.* Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho urobiť u poštovej direktcii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osob, že pošťári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomyslnne

Zo života.

Istý pán vkročil do hostinca s hrozne veľkým psom. Potom ale pýtal sa hostinského, či by dostal pôstneho jiedla, ponevác práve v piatok to bolo. Pri súsednom stole viac hostov sedelo, z ktorých jeden, keď počul slová toho pána, posmešne zvolal.

H: j pajtáši, dnes sa nám viac mäsa ujde. Hentén pán tam sa postí, to sude snád dajaký reholník v svetských šatách. Ja som veľmi rád tomu, že on nejie dnes mäso, aspoň sa nám viac ujde.

Len pomaly — odvetil ten pán pokojne; ja tak si vezmem svoju čiastku, jako aj ostatní.

Ako-že by to bolo? Či aj vy chcete mäso jiesť v piatok? Jako by ste sa vy opovážili zblížif sa k spovedelnici?

Túto trefnú poznámku zvučný smiech sprevádzal. Náš pán nič neodvetil; lež keď doniesol pivničník mäso, položil ho na zem a kyvol psovi reknúc:

Tu máš, Hektor, zedz, lebo ty nemáš duše.

Krestania!

kupujte len u krestanov!

Prosté a figliarske nápady.

Jaký osel je človekom?	(sedeł)
—	—
Ktorí rak je najdrahší?	(Zrak)
—	—
Ktorý prask je najhorší?	(Výprask)
—	—
Jaký skok je prerasledovaný?	(Uškask)

Budapeštianske obchodné zprávy

1. Zbožie. Pšenica (žito) banátske 10.00—10.20. Od Tisy 10.10—10.70. — Od Pešti 09.80—10.75. — Zadunajské 10.42—10.60.

Raz 8.10—8.15.

Jačmeň na krmenie 6.20—6.50. — Do pálenice 0.00—0.00. — Na pivo 7.80—8.70.

Oves 5.75—6.50.

Kukurica 5.50—5.70.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
17.30	16.70	16.00	15.30	14.80	14.00	12.90	10.50
			7½	8			
			8.60	6.00			

Otruby fajnové 3.95, grobovité 3.95.

3. Strovy. Veľká biela fizuľa 7.50. — Malá 7.75. Hrach 11.13. — Pšeno 04.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

4. Semä na sejbu. Červená datelina 45—55 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 46—52 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. Hyd a vajca. Kura 60 kr. — Sliepka 70 kr. — Kapún 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. Svine. Prasec 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. Telca. Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kr. kilogram.

8. Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 60—67 zl.

9. Remeň funtový od 14—18 kl. tercy 142—144.

10. Kraviny vrázkované 5—6 kilové 170—175.

11. Tefaciny barnavé 10—13 kl. 390—420.

12. Potrava. Seno. Lúčne seno 2.00—3.00 kr. — Slama. Na postielanie 1.40 kr. — Žup 1.90 kr.

Pozvanie.

Helpanský gazdovský potravný a úverkový spolok

dňa 15. januara 1899. bude vydržiavať svoje riadne ročné shromaždenie, ku ktorému ct. údov s úctou povoláva riaditeľstvo.

Predmet.

1. Preskúmanie záverečných počtov z roku 1898.
2. Ustalenie kupeckej váhy na rok 1898.
3. Voľba riaditeľstva na budúce tri roky.
4. Voľba dozorujúcich údov na rok 1899.

OD 20 ROKOV ZNÁME A CHÝRNE

KARPATSKÉ ZDRAVOTNÉ PILULKY

vynajdené a pripravené jedine JÁNOM FRIEDRICHOM, lekárnikom
v Malackách (prešporská stol.)

SÚ VZÁCNYM A LACNÝM DOMÁCIM LIEKOM

proti zapchaniu, zašlamovaniu, nechuti k jedlu, žalúdočnému, katarru, zpuhnutiu žalúdka, vetrom, závratu, holeniu hlavy, zimnici, zlatej žile, výsypu, žltenci, bledačke a starým otvoreným ranám.

Cena týchto piluliek je tak ľavá, že i každý chudobný si ich kúpiť môže, stojí totiž jedna škatulka s 15 pilulkami 2 kr., balíček obsahujúci 6 škatuliek stojí 1 zl. 5 kr. Keď sa

Známka ochrany.

k cene piluliek priloží 20 kr. a peňazitá hotovosť keď sa pošle poštovou poukážkou, tak zásielka piluliek pošle sa s vyplatením už poštovného kamkoľvek v rakúsko-uhorskej ríši. Menej než balíček nezasiela sa. Jediné zasielateľstvo u Jána Friedricha, lekárnika v Malackách, v prešporskej stolici.

Výstraha! Ponevác moje pilulky často falšované bývajú, prosím tieto len u mňa kupovať.

Výťah z podakovaní.

Ctený pane! Istá Maria Csanová, ktorá od 20 rokov trpela za suché lamanie a krče v údoch, následkom užívania vašich výborných piluliek, sa tak vyľúčila, že sa nevie prenaďiviť, kde sa tie hrozné bolesti z jej tela podely a preto sa vám, ctený Pane za zdravie modlí! Vaše pilulky sú tak obľúbené okolo nás, že ich hľadajú z celého okolia, čo aj svedčí, že zásobu objednávam.

V Kraskove dňa 15-tého febr. 1895.

Ludmila Skultéty.

Blahorodý Pane Apothekár! Ponevác som už u vás pred pár rokmi objednané zdravotné karpatské pilulky spotreboval, ktoré oni slúžily k zdraviu prosím zas o päť škatuliek karpatských piluliek obratom pošty zaslať.

Kumbaja 12. okt. 1896.

S úprimnou úctou Albert Brandt roľník.

Velkomožný Pane! Prosím keďby mi čo najskôr ráčili poslať z ich výtečných karpatských piluliek a sice jedon balíček. Vrelé vďaky im lebo bez ich zdravotných piluliek ani života nemám, ktoré môj život predlžujú, nech ích Boh z neba požehná a dá im stále zdravie, by aj naďalej mohli predlžovať život nemocným k nim sa utikajúcim.

Nyitra-Ujlak dňa 25-tého okt. 1895.

Štefan Vavrike.

Ctený Pane! Uctive prosím, aby ste mi čím skôr, jestli možno, obratom pošty tri škatulky vašich výborných karpatských piluliek zaslať.

Marburg-Steiermark 30. júni 1896.

S úplnou úctou Karol Tögl k. v. r.

Blahorodý Pán Apothekár! Prosím, ráčte mi hned 2 škatulky vašich vzácných karpatských piluliek poslať, lebo už nemám viac s nich, a vaše pilulky staly sa v mojej domácnosti nevyhnutne potrebným liekom.

Bács 26. sept. 1896.

S úctou Jakub Holinger kupec.

Ctený Pán Apothekár! Prosím ích znova, aby mi ráčili zaslať jednu škatulku Karpatských piluliek. Ja užívam tieto už dvanásť rokov, a dosavád som so žiadnym liekom taký výsledok neobsihnuť.

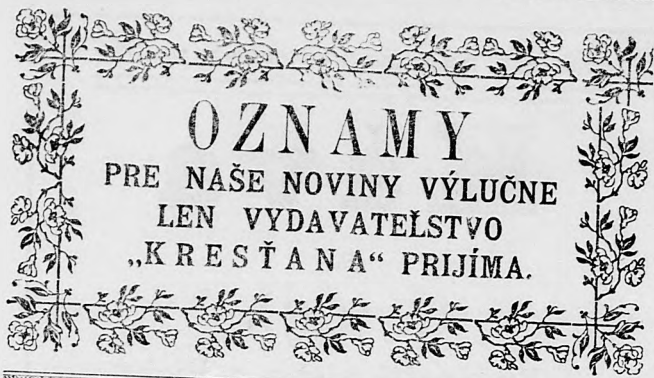
Dad, 12. okt. 1896.

S úctou Jozef Nemes.

Blahorodný Pane! Ráčte mi poštovým obratom doposlať 3 balíčky z vašich výborných karpatských piluliek; ktoré sa proti nesnesiteľnému hlavobólu čo výborný liek dokázaly a dokazujú.

V Slovenskom-Aradači dňa 7. jan. 1895.

S úctou Jozef Kolenyi učiteľ.

OZNAMY
PRE NAŠE NOVINY VÝLUČNE
LEN VYDAVATEĽSTVO
„KREŠTAN A“ PRIJÍMA.

Mestská lekáreň k
„ČIERNEMU ORLOVI.“

Temešvár, vnútorné mesto, námestie
sv. Juraja.

Založená 1735. Telefon 395.

Adresa telegrammu:

Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether protilámke a lúpaniu

je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným reumatickým chorobám, proti trhaniu, boľasti nervov, pichaniu, bolesti zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1-2 natrení. Nesčíselné vdakočinenie to dokazujú. Cena fľaše 1 zl., cena fľaše na prábu 50 kr.

Vodka na prsá a na pľúca: Výťah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekábatelným prostriedkom hojacim, uľavujúcim a osilňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľúcovom hurute, pri zachrípaní atď. Veľa vdakočinení potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej fľašky 1 zl., fľašky na prábu 50 kr.

Krv čistiacie pilulky temešvárskej mestskej lekáreň veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytrá a prajne účinkuje bez toho, že by prameň m. krč. v. bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdočnom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatuľka 21 kr., šesť škatuľiek 1 zl. 5 kr.

Tieto vypróbované a za výborné uznané prostriedky dostať jedine v temešvárskej mestskej lekární, a len vtedy sú opravdivé sú li obdarené obrannou známku a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňo v ných falšných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 16 krajciarov na bankovanie a poštové útraty) Objednané vyše 5 zl. franco

Papier makulatúrový

je k dostaniu u nás; metrický
cent stojí 6 zl. 50 kr.

NEMOCNÝM L'UĐOM POTECHA A POMOC

ktorí na stužkovú hlístu a na
žalúdok trpia.

Stužková hlístu i s hlavou vyženie sa bez
boľasti za šesť minút.

Ochranný znak.

Pravdivé dostať jedine v lekární JOZEFA SCHNEIDER v Rešici, hlavná ulica 6. (Dolnie Uhorsko). Za rýchly a bezboľastný istý účinok rukujem. Neškodí, bárs nenie stužkovej hlísty. Vek uďať treba. Zákonne chráneno. Jedna škatuľka s doberkou 3 zl. 60 kr. Znaky stužkovej hlísty sú tieto: Bladosť tvári, mútny zrak, svetlé prstene okolo očí, chudnutie, nečistý jazyk, netuženie po jedle, človekovi zle prichádza, vracal by a závrat má, veľa šlajmu, vpuchnutie tela, žalúdok je kyslý, záha páli, grganie, pichanie a boľast v črevách, klopanie srdca, neriadne koluje krv, u ženských hlavy boľenie, náchylnosť k zrovnosti, žiadanie smrti, zuno-

nie žívota. — Ďalej dostať tu i všade v lekárnach Antonové tašky Schneiderové, ktoré sú ešte neprekábatené z ohľadu účinku. — Jedna škatuľka stojí 2 zl. 50 kr. Pri tuhej boľasti veľká škatuľka 4 zl.

Opravdivo dostať, jedine v lekární

JOZEFA SCHNEIDERA v Rešici
(Dolnie Uhorsko).

14-30

Vážna vec pre chorých na pľúca.

Paríž, Bordeaux, Brussel 1897. čestný diplom, zlaté medaile

14-2

borový výťah

Patra Kautena

Účinok je istý aj v tých najnebezpečnejších pádoch. Veľa listov uznania od lekárov a vysoko postavených osob. Cena litra 25 zl., 1/2 litra 12 zl. 50 kr.; 1/4 litra 6 zl. 25 kr.

Opis zdarma. — Opravdivý len u dorabateľa.

Lekáreň: Jána Beckera,

ku sv. Trojici v Billéde (torontálska stolica.)

Jediný domáci výrobok,
dostať ho

Tausig J. Budapešť VII/4 Csömöri
u. 23/a 1. em. Füredy L. Budapešť
VII/a4 Ovoda u. 24. sz.

Domáci výrobok.

Domáci výrobok.

Chýrečný 1998. č. najnovší popravený
19-30 Voltov križ.

Takým osobám, ktoré križ nenosia,
Voltová hviezda.

Deťom a mladým ženám: *Voltové srdce.*

Voltový popravený križ miernym ale neprestajným magnetickým elektrizovaním lieči nasledovné nemoci:

Lámka, trhanie, slabosť, bezsnivosť, chladnosť nôh a rúk zronenosť, blednosc, záduch, kŕče, otuhlosť, choroby kože a žalúdka histeria, hlavybolenie, kašeľ, zvonenie ucha, klopanie srdca, kolika atď. atď.

Cena 1 zl. 80 kr.; čo poslali sa vopred. nákladné trovy my zaokryjeme. Cena Voltovho srdca 1 zl. 50 kr.; s doberkou o 20 kr. viac; stužka 20 kr.

Preďavačom ľavnejšia cena.

Pýtajte si cenník
najlepších

hudebných strojov,

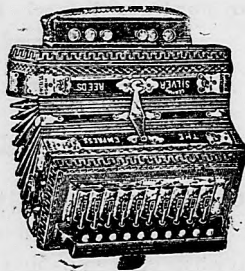
a síce cimbalov, husiel, harmoniky, gitary, flauty, klarinety a iných mechanických strojov rozličného druhu a strún, ktoré najlepšie a najlacnejšie môžete nakúpiť u

Ignáca Varju

Dorabateľ hudbných strojov.

Budapešť, VIII., Kerepesi u. 47.

Ilustrované cenníky zdarma posielam.

Sklad na kávu v Budapešti

Káva

a
té (čaj).

Z Budapešti alebo z Rieky

franko do domu alebo na vidiek s doberkou, alebo pri predbežnom zaslaní peňazí.

4 1/2 kl.	Kuba káva	6 zl. 50 kr.
4 1/2 kl.	Mokka káva	6 zl. 50 kr.
4 1/2 kl.	Jáva káva	6 zl. 50 kr.
4 1/2 kl.	Perlová káva	6 zl. 80 kr.
4 1/2 kl.	Portorico káva	5 zl. 80 kr.
1/4 kl.	Cisárské té	1 zl. 55 kr.
1/4 kl.	Drobné té	— 95 kr.

Jednotlivé druhy osobitne alebo smiešané posielam.

ŠTEFAN BELÁK

BUDAPEŠT,

VII., Rottenbiller u. 4. č.

Telefon 61-75.

Priečodny sklad v Rieke.

Americké vreckové hodinky.

Zovnútorne jako striebro sa skvejú; barva sa nikdy nezmení. Dobre idú, napravovať ich netreba, lebo vyprobované sa dostanú. Zakaľ zásoba trvá, cena

len 2 zl. 80 kr.

➡ Neskôr viac budú stať. ⬅

Dostať ich jedine u

Alexandra Polaka,

u hl. skladníka dielne na americké hodiny.

5-25

Budapešť, V. Kálmán u. 17 M.

TLAČIAREN

SVÁTÉHO GERHARDA

V BUDAPEŠTI, VIII. OKRES, PRÁTER-U. Č. 44.

úplne novovystrojená, katolícka tlačiareň hojne opatrená, najvkúsnejšími francúzskými písmenami, ktorá jakúkoľvek prácu, čo sa tlačí týka, od najjednoduchšej až do najkrásnejšej prijíma, a zato aj ručí.